

İLHAN VİDİNEL

(1924-2020)

“Her alanda üretim ve çözümün önünü açmak; insanlığa adanmış, sonsuzluğa uzanan ömür”

Prof. Dr. İlhan Vidinel, 6 Nisan 1924'te İstanbul'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Türk Eğitim Derneği Ankara Kolejinde tamamladı. 1942 yılında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesinde başladığı tıp eğitimini, 1948'de Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinden mezun olarak tamamladı.

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Kliniğinde sürdürdüğü uzmanlık eğitiminin ardından 1952 yılında Göğüs Hastalıkları Uzmanı oldu. Fulbright bursuyla Amerika Birleşik Devletleri'ne giderek iki yıl boyunca Columbia Üniversitesi Göğüs Hastalıkları Servisi ile New York'taki Ray Brook Tüberküloz Hastanesinde çalıştı. Türkiye'ye döndükten sonra 1955 yılında Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde doçent unvanını aldı. Ardından yeniden Amerika Birleşik Devletleri'ne giderek Ray Brook Tüberküloz Hastanesinde iki yıl daha çalıştı.

1962 yılında Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları Kliniğinde göreve başladı ve aynı yıl profesörlüğe yükseltildi. Ege Üniversitesi Göğüs Hastalıkları Kliniğinin gelişip kurumsallaşmasına öncülük etti; kliniği bilimsel merakın, hasta başı eğitimin ve çağdaş uygulamaların bulunduğu güçlü bir eğitim merkezine dönüştürdü. Toplam 24 yıl Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı Başkanlığı yaptı. 1980–1982 ve 1988–1991 yılları arasında iki dönem Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığı görevini yürüttü.

İlhan Vidinel, dünyadaki bilimsel gelişmeleri yakından izleyen ve edindiği bilgiyi ülkesinin koşullarına uyarlayan öncü bir hekimdi. 1970 yılında solunum fonksiyon testlerinin klinik uygulamaları ve akut solunum yetmezliğinin tedavisi üzerine çalışmalar yapmak amacıyla Miami Üniversitesine gitti. Ardından A.G. Helley Hastanesinde akciğerden fırça biyopsisi uygulamaları üzerine çalıştı.

Yurt dışında edindiği deneyimleri Türkiye'ye taşıyarak solunum fonksiyon testlerinin, arteriyel kan gazı incelemelerinin ve bronkoskopik tanı yöntemlerinin klinik uygulamalarda kullanılmasına öncülük etti. Türkiye'de arteriyel kan gazı cihazını ilk kullanan ve sonuçlarını klinik uygulamaya aktaran hekimlerden biri oldu.

İLHAN VİDİNEL

Onun öncülüğünde 1978 yılında Ege Üniversitesi Göğüs Hastalıkları Kliniğinde on yataklı yoğun bakım ünitesi kuruldu. Bu ünite, Türkiye’de mekanik ventilasyonun göğüs hastalıkları hekimleri tarafından uygulandığı ilk yoğun bakım yapılanmalarından biriydi. İlhan Vidinel yalnızca yeni cihazları kliniğe kazandırmakla kalmıyor; ventilatörlerin çalışma sistemini bizzat inceliyor, gerektiğinde onarımlarına katılıyor ve bu süreçleri solunum fizyolojisini öğretmek için bir eğitim fırsatına dönüştürüyordu.

Akciğer tüberkülozu ve pnömokonyozlar başta olmak üzere göğüs hastalıklarının pek çok alanında araştırmalar yürüttü. Henüz uzmanlık eğitimini sürdürdüğü yıllarda yayımlanan “Son Telakkilere Göre Akciğer Tüberkülozu” başlıklı çalışma da tüberküloz alanındaki erken dönem bilimsel üretimleri arasında yer aldı.

İlhan Vidinel’in kaleme aldığı “Akciğer Hastalıkları” ve “Asit-Baz Dengesi” adlı eserler, uzun yıllar boyunca Türkiye’de göğüs hastalıkları eğitiminin temel başvuru kitapları arasında yer aldı. “Solunumsal Tedavinin Temel Kuralları”, “Solunum: Sağlıkta ve Hastalıkta” ve “Klinik Tanıda Laboratuvar Testleri” gibi önemli eserleri Türkçeye kazandırdı.

Kitaplarının göğüs hastalıkları eğitimindeki etkisi öylesine güçlüydü ki farklı kuşaklardan hekimler arasında “Vidinel’den çalışmak” sözü yerleşti. Onu hiç tanımamış hekimler dahi mesleğe onun kitaplarıyla başladı; öğrencileri de yeni yetişen asistanlara aynı kitapları önererek bu bilgi zincirini sonraki kuşaklara taşıdı.

Öğrencilerinin anlatımında İlhan Vidinel; yorulmadan çalışan, sürekli öğrenen, sorgulayan ve bilgisini paylaşmaktan mutluluk duyan bir eğitimci olarak öne çıkar. Vizitleri yalnızca hastalıkların konuşulduğu değil; solunum fizyolojisinin, klinik akıl yürütmenin ve hekimlik tutumunun birlikte öğretildiği derslerdi. Yeni teknolojilere ilgi duyar, öğrencilerini yurt içi ve yurt dışındaki eğitimlere katılmaları için desteklerdi.

Dekanlığı döneminde öğrencilerin yönetime doğrudan soru sorabildiği açık toplantılar düzenlemesi ve farklı hastanelerdeki eğitim olanaklarından yararlanabilecekleri uygulamalı bir model geliştirmesi, onun katılımcı, demokratik ve eşitlikçi eğitim anlayışının örnekleriydi.

Bir öğrencisine söylediği şu söz, akademik yaşamdan beklediği bağımsızlığı ve etik duruşu özetliyordu: “Kimsenin adamı olmayacaksın, kimse senin adamın olmayacak.”

İlhan Vidinel, 6 Nisan 1991’de emekliye ayrıldıktan sonra da Ege Üniversitesi Göğüs Hastalıkları Kliniğinin bilimsel etkinliklerine katılmayı, toplantıların ön sıralarında yer almayı ve engin deneyimini genç meslektaşlarıyla paylaşmayı sürdürdü.

13 Haziran 2020’de aramızdan ayrılan Prof. Dr. İlhan Vidinel; kurumsallaşmasına ömrünü verdiği kliniği, Türkiye’ye taşıdığı yenilikler, kuşaklar boyunca başucu kaynağı olan kitapları ve yetiştirdiği binlerce hekimle göğüs hastalıkları tarihinin mihenk taşlarından biri oldu.

Öğrencilerinin ona verdiği adla, “Hocaların Hocası”, açtığı yolda yürüyen her yeni kuşakta yaşamaya devam ediyor.